

Informació pràctica

Lloc

Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC)

Inscripcions

Gratuites

Cal inscripció prèvia a través del web:

www.museunacional.cat/ca/activitats-museu-nacional-catalunya

A partir del 8 de gener del 2026

Més informació

www.iguemus.cat/ca/congres-internacional.html

Organitza

ICRPC
Institut Català de Recerca
en Patrimoni Cultural

CERCA

Centres de Recerca
de Catalunya

Aquesta activitat forma part del projecte IGUEMUS: El impacto de la Guerra Civil en la configuración de los museos en Cataluña. Trazabilidad, localización y destino de los bienes culturales salvados (PID 2021-124518NB-I00)

Finançat per:

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE CIENCIA, INNOVACIÓN
Y UNIVERSIDADES

Cofinanciado por
la Unión Europea

AGENCIA
ESTATAL DE
INVESTIGACIÓN

INSCRIPCIONS OBERTES

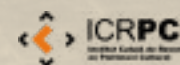
CONGRÉS INTERNACIONAL

L'IMPACTE DE LA GUERRA CIVIL EN LA CONFIGURACIÓ DELS MUSEUS

BARCELONA

25, 26 i 27 de febrer de 2026

Museu Nacional d'Art de Catalunya

ICRPC
Institut Català de Recerca
en Patrimoni Cultural

CERCA
Centres de Recerca
de Catalunya

Dimecres 25

9:15h - Acreditacions

9:45h - Innauguració

Eix 1. El patrimoni en temps de guerra: destrucció, espoli i estratègies de protecció

10:15h - Conferència marc

L'arte in guerra. Appunti per una storia della tutela negli anni del secondo conflitto mondiale. **Luigi Gallo**, director de la Galleria Nazionale delle Marche, Urbino.

11:15h - Pausa cafè

11:45h - Comunicacions

Las organizaciones obreras y la incautación del patrimonio artístico en Madrid. **Teresa Díaz Fraile**, Instituto del Patrimonio Cultural de España.

Anarquisme i salvaguarda del patrimoni artístic. El cas de l'artista Gustavo Cochet durant la Revolució de 1936. **Teresa Ferré Panisello**, Universitat Autònoma de Barcelona.

La salvaguarda del patrimoni farmacèutic durant la Guerra Civil espanyola: reflexions a partir del cas de la farmàcia de Llívia. **Lluís Coromina Verdager**, Instituto de Investigaciones Históricas - Universidad Nacional Autónoma de México.

La formació de la col·lecció de signes monetaris de la Guerra Civil del Gabinet Numismàtic de Catalunya. Una paradoxa de la guerra. **Albert Estrada-Rius**, Museu Nacional d'Art de Catalunya.

L'epigrafia romana d'Isona en la línia de front: salvaguarda i recuperació d'entre la runa. **Xavier Bermúdez López**, **Cristina Belmonte Santisteban** i **Roser Arcos López**, Museu de la Conca Dellà – IPAT Serveis Culturals; **Ignasi Garcés Estallo** i **Catalina Mas Florit**, Institut d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona (IAUB), Barcelona; **Miguel Ángel Cau Ontiveros**, ICREA, ERAAUB – Institut d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona (IAUB); **Teresa Reyes** i **Bellmunt**, Museu de la Conca Dellà; **Robert Duró**, investigador independent.

Salvaguarda i devolució de col·leccions científiques a Catalunya (1936-1943). **Xavier Ullé Bertran**, Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural (ICRPC).

13:30h - Pausa dinar

15:30h - Comunicacions

Arte, guerra y propaganda: sobre el patrimonio artístico en Euzkadi durante la Guerra Civil. **Javier Novo González**, Museu de Belles Arts de Bilbao.

El patrimoni arqueològic i els museus mallorquins (1936-1945). **Màrius de Juan Escuder**, Centre de la Imatge de la Diputació de Girona (INSPAI).

El impacto de la Guerra Civil en las políticas museísticas francesas. Del Musées des Augustins de Toulouse al Musée du Louvre: protección y salvaguarda ante la amenaza de la Segunda Guerra Mundial. **Inmaculada Real López**, Universidad Complutense de Madrid.

España y la dispersión del expolio nazi: rastros, indicios y cabos sueltos. **Miguel Martorell Linares**, Universidad Nacional de Educación a Distancia.

17:00h - Visita guiada a l'exposició Els dipòsits franquistes al Museu Nacional.

Dijous 26

Eix 2. El patrimoni a les postguerres: devolucions, dipòsits i desviament

9:30h - Conferència marc

Provvidenze internazionali per l'arte in guerra. Oltre le attività della Commissione Robert e del Kunstschutz, le restituzioni e le dinamiche espositive. **Caterina Paparello**, investigadora a la Universitat Ca' Foscari, Venècia.

10:30h - Pausa cafè

11:00h - Comunicacions

Génesis de la evacuación, expolio y devolución del "tesoro artístico" andaluz (1936-1945). **José Antonio Mesa Beltrán**, Universidad de Jaén.

Las resultas de los estragos de la guerra en las colecciones del Museo del Prado. **María Luisa Cuenca**, Museu Nacional del Prado.

La configuración del Museo Arqueológico Provincial de Alicante tras la Guerra Civil Española y la posguerra (1936-1958). **Santiago Olcina Lagos**, Institut Universitari d'Investigació en Arqueologia i Patrimoni Històric – Universidad d'Alacant.

Del refugi a la col·lecció: els dipòsits de l'SDPAN al MNAC. **Gemma Domènech**, Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural (ICRPC) – Universitat de Girona (UdG) i **Eduard Caballé**, Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural (ICRPC).

Espoli i nacionalització encoberta durant la gestió franquista del patrimoni a Catalunya: el cas del Tresor de Tivissa. **Santos M. Mateos Rusillo**, Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya.

L'Agrupació Excursionista de Badalona, custodis del primer Museu de la ciutat confiscat per SDPAN. Passat i present d'una reclamació històrica. **Yolanda Pérez Carrasco**, investigadora independent.

El cas de lot 38. Mercedes Mateu i l'impacte de la seva col·lecció en el fons del Museu de Granollers. **Cinta Cantarell**, investigadora independent; **Glòria Fusté**, Museu de Granollers i **Marc Guàrdia**, Museu de Granollers.

13:30h - Pausa dinar

Eix 3. Restitucions i memòria: retorns, disputes i relectures del patrimoni en el present

15:30h - Conferència marc

La restitució de béns mobles a favor de les víctimes de la guerra civil i del franquisme des de la perspectiva jurídica. **Daniel Vallès Muño**, Universitat Autònoma de Barcelona.

16:30h - Comunicacions

Las restituciones de arte incautado hoy y sus precedentes legales durante el franquismo: el caso Ramón de la Sota y otros ejemplos. **Patricia Fernández Lorenzo**, **Ramón y Cajal Abogados** i **Rafael Mateu de Ros**, **Ramón y Cajal Abogados**.

El dret comparat a la restitució. Dos casos amb dues solucions contraposades. **Carlos Padrós Reig**, Universitat Autònoma de Barcelona.

17:30h - Conferència oberta al públic

Investigación de los avatares de los bienes artísticos en la posguerra franquista: devoluciones, entregas, trasiegos, desvíos, reclamaciones y desapariciones. **Arturo Colorado Castellary**, catedràtic emèrit de la Universitat Complutense de Madrid.

Divendres 27

9:30h - Conferència marc

Une loi pour la « remise des oeuvres de la collection Dorville aux ayants-droit » : l'État français et les implications pour le musée du Louvre. **Emmanuelle Polack**, encarregada de missió al Musée du Louvre, París.

10:30h - Pausa cafè

11:00h - Comunicacions

Notas a pie de página de cómic. Dos ejemplos de cómic como ensayo historiográfico. **Yeyei Gómez**, artista gràfica i il·lustradora.

El MNAC i la Guerra Civil: assoliments i projectes museogràfics i de recerca. Una simbiosi consolidada després d'una dècada (2014-2025). **Eduard Vallès**, Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Milicià ferit de Francisco Mateos. Memòria i recuperació d'una pintura en temps de guerra. **Carme Ramells**, Museu Nacional d'Art de Catalunya i **Teresa Schreiberweis**, restauradora.

Bienes procedentes de incautaciones en las colecciones de los museos de titularidad estatal. **Rebeca C. Recio Martín**, cap de l'Àrea de Col·leccions, Subdirección General de Museos Estatales.

Reconstruyendo el Madrid incautado a través de los bienes conservados en los museos estatales. **Marta Tudela Sánchez**, Subdirección General de Museos Estatales, **Marta López-Ribóo Pérez Cepeda**, Subdirección General de Museos Estatales.

Trencant el silenci. Del salvament a la recuperació, una història per compartir. **Carles Freixes Codina** i **Pol Solé Angrill**, Museu Diocesà i Comarcal de Solsona.

13:00h - Cloenda